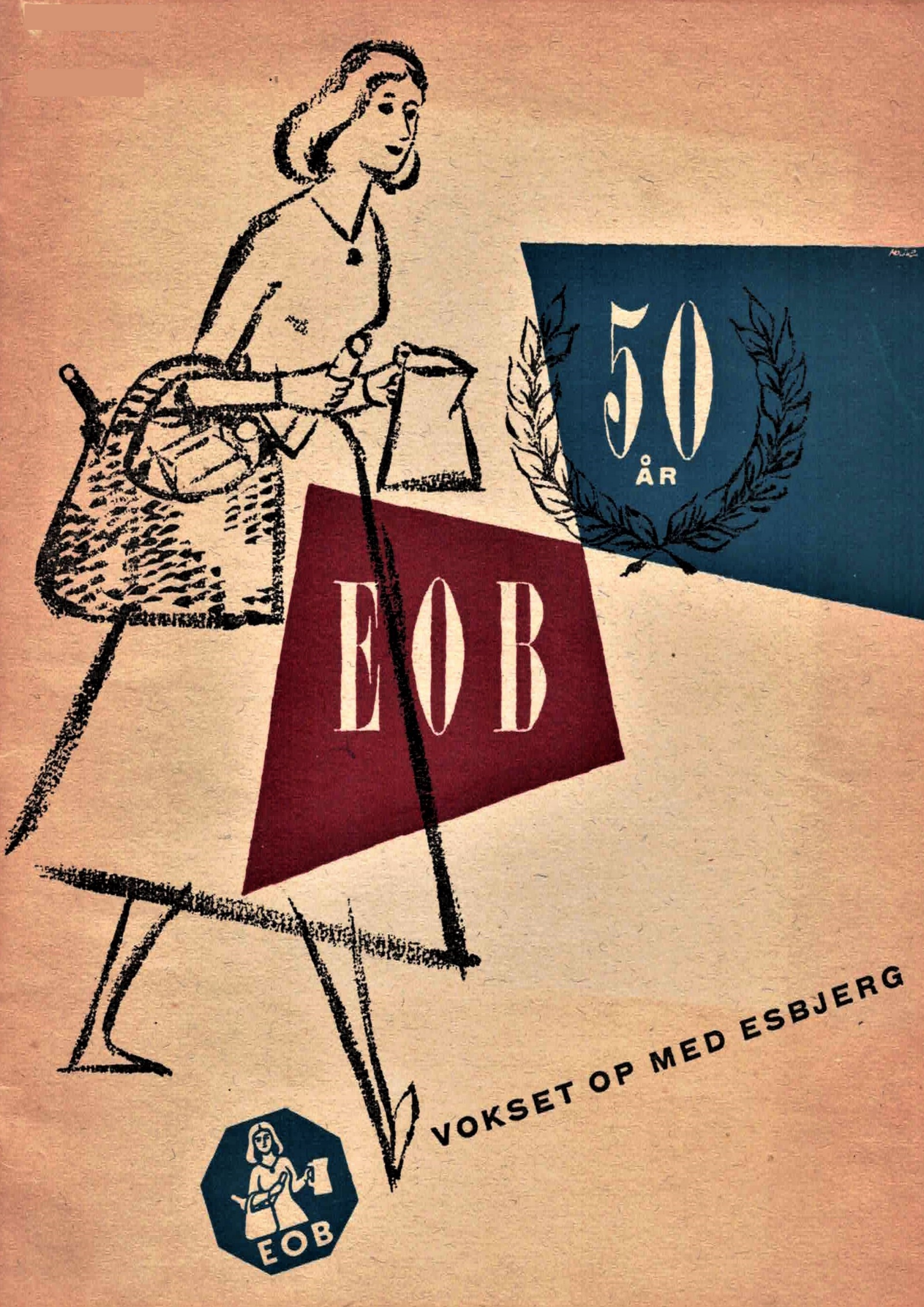

50
ÅR
EOB
VOKSET OP MED ESBJERG
EOB

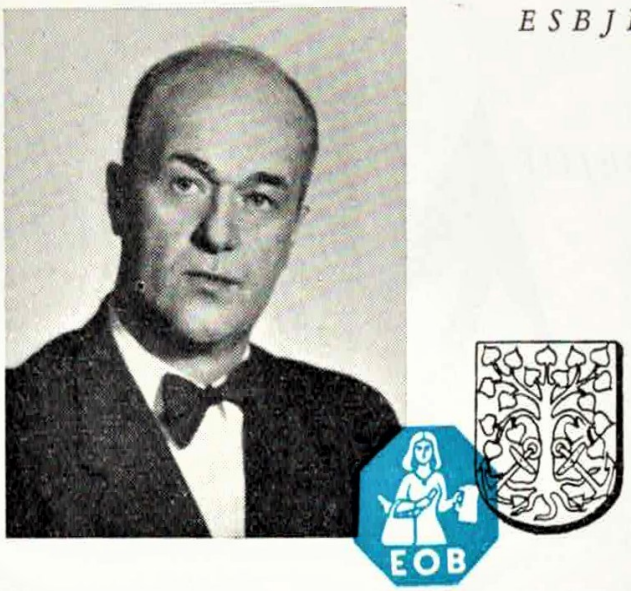
EOB – VOKSET OP MED ESBJERG

E S B J E R G O G O M E G N S
B R U G S F O R E N I N G

1900 1. FEBRUAR 1950

- VOKSET OP MED ESBJERG...

ESBJERG, DEN 1. FEBRUAR 1950

Med udsendelsen af dette lille skrift markerer Esbjerg og Omegns Brugsforening sin 50 års fødselsdag. Vi vil her se tilbage og med taknemlighed mindes dem, der gjorde pionerarbejdet for denne virksomhed, vi vil vise vort ansigt, som det er idag, og vi vil skue frem mod det, som vi ønsker at give i arv til vore efterkommere.

Når EOB idag står som en af de store virksomheder i Esbjerg, skyldes dette ikke en indsats fra en eller få — det er resultatet af et samvirke mellem tusinder af byens hjem, og derfor skal dette jubilæumsskrift i første række være en hilsen og tak til disse. Men en hilsen skal det også være til de mange kooperative virksomheder, der — med Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger i spidsen — gennem de 50 år ved loyalt og frugtbart samarbejde har hjulpet os.

VICEINSPEKTØR
FORMAND FOR EOB's BESTYRELSE

NOGLE AF MÆNDENE BAG 50 ÅRS ARBEJDE

Henry Pedersen
Forretningsfører fra 1939

Rasmus Nielsen
Næstformand

S. Nørgaard
Forretningsfører 1914—39

Carl Lauridsen
Formand 1943—45

Marensius Nielsen
Formand 1941—43

Poul Hansen
Formand 1932—41

C. C. Helligsøe
Formand 1914—32

Det var en beskeden butik, der den 1. februar år 1900 blev åbnet som brugsforenings-bevægelsens første spire i Esbjerg. Beliggenheden var også beskeden, for hjørnet af Finsensgade og Skjoldsgade var dengang i byens alleryderste udkant. Men allerede fra den første dag var der trivsel i den nyfødte, og ret mange måneder var der ikke gået, før Esbjerg og Omegns Brugsforening havde sprængt de første rammer, og så flyttede man ind i hjørnebutikken ved Skolegade og Kirkegade, — nu var E O B nået ind til byens centrum. Her holdt man til i fem år, — så lød kravet igen på mere plads, og bestyrelsen traf da det fornuftige valg selv at købe en ejendom. Man havde mulighed for at erhverve byens gamle kommuneskole, der lå i Skolegade nr. 41, og da beliggenheden var gunstig, og lokalerne gav gode muligheder for senere udvidelser, traf man efter modne overvejelser beslutningen om købet.

Der var drift i foreningen fra første dag, men alligevel var de første fem år ikke nogen hel dans på roser, — tværtimod havde man mange vanskeligheder at kæmpe med. Således skiftede man uddeler ikke mindre end fem gange, og hele fire gange blev formandsposten nybesat på denne korte tid. Årsagen til et af uddelerskifterne var en strejke på F D B s tobaksfabrik. Flertallet af foreningens bestyrelse ønskede at stå solidarisk med de strejkende arbejdere, men der var ikke enighed blandt medlemmerne om dette spørgsmål, og uddeleren støttede dem, der var imod foreningens beslutning. Resultatet blev så, at han sammen med oppositionen trak sig bort fra E O B og sammen med de udmeldte medlemmer stiftede brugsforeningen Frem, som fik butik lige overfor E O B. Det var naturligvis en ret slem åreladning for en så ung forening som E O B, og vanskelighederne skulle ikke blive mindre ved, at et par af de følgende uddelere påførte foreningen ret store tab.

Men man gav ikke op, — pionérånden lod sig ikke så let slå ned dengang så lidt som siden iøvrigt, og foreningen voksede støt, trods vanskelighederne.

Blandt dem, der gjorde en særlig indsats i denne vanskelige tid, må nævnes *postbud Urhøj, fattigundersøger J. J. Marcussen, redaktør N. F. Marcussen og snedker Chr. F. Hansen.*

Det blev dog beddingsformand *C. C. Helligsøe,* der sammen med togbetjent *S. Nørgaard* kom til at spille den længste — og i en vis forstand også den største

— rolle i foreningens historie. Helligsøe kom allerede ind i bestyrelsen i 1906, og i 1914 blev han valgt til formandsposten, hvor han sad lige til 1932. Togbetjent Nørgaard blev udnævnt til forretningsfører i 1914, og denne stilling bestred han, til han i 1940 afgik ved døden.

Der var ufredsår i Europa, da Helligsøe og Nørgaard trådte til, men i samarbejdets ånd ledede de støt og sikkert EOB gennem de fire vanskelige krigsår og de fire ikke mindre vanskelige efterkrigsår. Så godt blev EOB ledet i disse år, at foreningen ikke alene gik fri for tab på varelagre — hvilket ellers slog mange ned — men også voksede meget stærkt. Det var Helligsøes sunde forbrugerindstilling suppleret med Nørgaards forretningsdygtighed, der gav grundlaget for EOBs støtte sejlads gennem de svære år. De to forstod kunsten at arbejde sammen. Og selv om man dengang ikke brugte valgsproget »billigst med det bedste«, så praktiserede man det, ligesom de også praktiserede det, som EOB siden har bygget på: de bedste varer til den billigste pris — butikker der, hvor medlemmerne bor — fornuftig dividende — størst mulige henlæggelser.

I 1932 blev hele bestyrelsen udskiftet, og som formand afløstes Helligsøe af arbejderhøjskolens forstander *Poul Hansen.* Selv om der kom ny bestyrelse, betød dette dog ikke, at man afveg fra den politik, der hidtil havde været ført, — blot blev tempoet måske sat lidt i vejret. I de ti år, hvor Poul Hansen var formand, blev de fleste af filialerne således moderniseret, den store beboelsesejendom i Strandbygade blev opført for at skaffe plads til flytning af Havnegade-afdelingen, og der oprettedes en isenkram-afdeling og en kolonialafdeling på Vardevej.

Havde samarbejdet mellem Helligsøe og Nørgaard været storartet, var samarbejdet mellem Poul Hansen og Nørgaard forbilledligt, — Poul Hansen inspirerede, og Nørgaard vurderede. Men tre måneder før den anden verdenskrig nåede Danmarks grænser, afgik forretningsfører Nørgaard ved døden og kom således ikke til at gennemgå alle de besværligheder, som denne anden verdenskrig bragte ind over vort land.

Nørgaards efterfølger som forretningsfører blev *Henry Pedersen,* der kom fra Hovedstadens Brugsforening, og han blev straks præsenteret for alle en krigstids vanskeligheder. Ganske vist var det en velkonsolideret forening, han gik ind til, men foreningen var i hastig vækst, og så var problemet, hvordan der skulle skaffes varer til den stærkt voksende medlemskreds. Konsolideringen skulle jo også gerne kunne følge foreningens vækst, og yderligere skulle man alligevel stadig være parat til at tage nye opgaver op, når de viste sig. Jovist var der nok af problemer. Men restriktionerne bandt initiativet på hænder og fødder.

Trods alle krigstidens vanskeligheder lykkedes det dog at få åbnet en ny afdeling, nemlig afdelingen i Torvegade, samme sted havde man også planer om en

EOBs nuværende bestyrelse, forretningsfører og kontorchef.

slagterforretning, men desværre var det umuligt at få en kødtildeling, så man måtte anvende butiken til andet formål. Og dette andet formål blev FDBs nye møbeltyper, hvor EOB på linie med FDB gjorde en indsats for bedre møbelkultur. Nu, hvor disse linier skrives, er kødrationeringen ophørt, og slagterforretningen i Torvegade er taget i anvendelse til sit egentlige formål.

Da tyskerne under krigen beslaglagde arbejderhøjskolen, blev Poul Hansen tvunget bort fra Esbjerg og dermed også fra formandsposten i EOB. Han efterfulgtes af fuldmægtig *Marensius Nielsen,* som imidlertid kun fik lov til at virke i 1½ år, idet han i efteråret 1943 afgik ved en alt for tidlig død. Forinden havde han dog nået at vise, at han var i besiddelse af fremragende evner som formand for den store virksomhed. Hans efterfølger blev en af foreningens ældre og prøvede tillidsmænd, pedel *Carl Lauridsen,* der første gang blev indvalgt i bestyrelsen i 1914. Hans opgave blev det at lede foreningen gennem de to sidste

— og ikke mindst vanskelige — krigsår. Og i 1945 blev han så afløst af viceinspektør *Arne Jørgensen.*

Efterkrigstiden blev en rig udviklingsperiode for E O B. Adskillige planer og projekter blev taget op til undersøgelse, og adskillige nye og betydningsfulde ting blev gennemført.

Således blev det på en generalforsamling vedtaget at købe en ejendom med byggegrund på Kongensgade med det formål at bygge et varehus, så snart byggemulighederne tillod det.

Samme år overtoges en slagterforretning i foreningens ejendom i Strandbygade, og i 1947 kom andelsvaskeriet.

I 1949 blev afdelingen i Strandbygade ændret til selvbetjening — Danmarks første selvbetjeningsbutik, og samme år åbnedes den store moderne slagterforretning i Torvegade.

En af denne periodes mest betydningsfulde begivenheder er vel nok den sammenslutning, der fandt sted mellem E O B og A C V — A/S Arbejdernes cooperative Virksomheder.

A C V ejer foruden nogle ejendomme også A/S Fællesbageriet med rugbrødsfabrik og fintbrødsbageri samt en vognmands- og brændselsforretning. Det var formanden for A C V, bestyrer Rasmus Nielsen, der rejste tanken, og det skyldes i første række hans ihærdighed og store forhandlingsevne, at sagen kunne gennemføres.

Sammenslutningen gennemførtes på den måde, at E O B ombyttede aktierne i A C V med andele i E O B eller efter ønske indløste dem kontant.

Den 1. september 1948 sammenlagdes administrationen og ledelsen af de to virksomheder, og hovedkontoret flyttedes til Danmarksgade 51.

I dette lille jubilæumsskrift burde mange flere navne nævnes, men desværre er pladsen stærkt begrænset. Der er dog endnu nogle personer, som bør omtales, og det er foreningens revisor gennem 48 år, forretningsfører *A. Olsen,* der stadig reviderer E O Bs regnskab — dernæst fhv. overmontør *Østergaard Sørensen,* som i 27 år har været formand for lokalbestyrelsen ved Jerne afdelingen, og endelig fhv. aflæser *P. M. Pedersen,* der var medlem af bestyrelsen i mere end 25 år.

Fælles virke - fælles velstand

Det er en stor ting, at den almindelige forbrugende, — men oftest ubemidlede befolkning gennem deres økonomiske samvirke har formået at bygge millionvirksomheder op, som de selv gennem valgte repræsentanter styrer og leder. Det er et skridt i retning af det økonomiske demokrati, der skal stå som en modvægt mod den kapitalkoncentration, som idag dominerer erhvervslivet.

Stordriften, særlig indenfor industrien, kræver store kapitaler, og disse kapitaler er samlede på meget få hænder. Her i landet er det sådan, at mindre end 5 %

Mon ikke de ældre medlemmer erindrer den gamle butik i Skolegade?

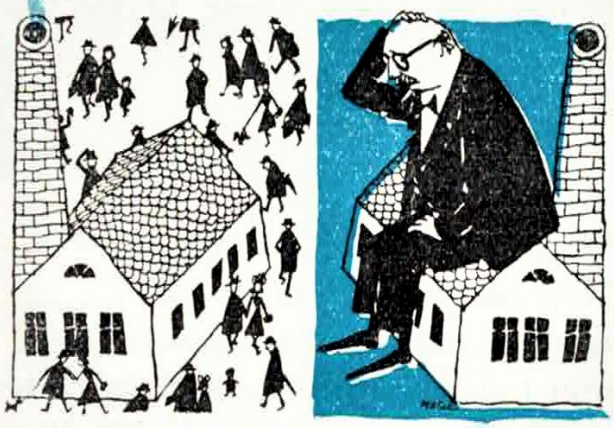
af befolkningen ejer de ¾ af formuerne, medens 95 % af befolkningen må dele den ene fjerdedel, der væsentlig består af små formuer, opstået ved opsparing o. lign. De 5 % af befolkningen, der altså er i besiddelse af de tre fjerdedele af formuerne, har således en kolossal indflydelse, idet de gennem aktieselskaber, datterselskaber og gennem storbanker og financieringsselskaber øver en meget større indflydelse, end deres formuers størrelse giver udtryk for.

Det moderne erhvervsliv er iøvrigt betydeligt mere gennemorganiseret, end man i almindelighed tænker sig. Dels øver brancheorganisationerne stor indflydelse på avancer og priser, og dels findes der på mange områder direkte prisaftaler, ligesom der findes et stort antal truster og karteller, som helt eller delvis behersker produktions- og prisforhold på deres specielle områder.

Det kan derfor ikke undre, at forbrugeren let løber risikoen for at blive sorteper i dette spil. Han må slå sin lid til den frie konkurrence, siger man, men når nu

den frie konkurrence på så mange områder er bundet af pris- og produktionsaftaler, så har forbrugeren faktisk kun een udvej: han må selv organisere sig, og forbrugernes organisation hedder brugsforeningsbevægelsen. Bygget op, som de er, på jævne forbrugeres samvirke, står brugsforeningerne og F D B som en værdifuld modvægt mod tidens prisaftaler og trust- og kartelvæsen. Alene ved sin blotte eksistens betyder brugsforeningsbevægelsen en stærk prisregulerende faktor.

Det er gavnligt for vort samfund, at brugsforeningsbevægelsen sætter den jævne mand i stand til at komme med som aktiv deltager i erhvervslivet. Det

har også en demokratisk opdragende betydning. I brugsforeningsbevægelsen kan hele befolkningen være med, ikke blot som passive ejere, men de kan på generalforsamlingen gøre deres synspunkter gældende, og de har adgang til at blive valgt ind i ledelsen, ikke blot i den lokale brugsforening, men også i Fællesforeningens og i de kooperative hovedorganisationers ledelse.

EOB er medlemmernes ejendom

ejes af sine medlemmer, det vil sige af kunderne. Hvert medlem har ved indmeldelsen tegnet sig for en andel på 50 kroner, som imidlertid ikke indbetales kontant, men som opspares gennem fradrag i den årlige dividende. Man kan faktisk blive medlem af Esbjerg og Omegns Brugsforening mod at betale 25 øre, som udgør indskudet.

Og sådan skal det være. Der må ikke være nogen økonomiske hindringer for at blive medlem.

Hvert medlem skal have een andel, hverken mere eller mindre, da alle skal være ligeberettigede partnere i det fælles foretagende. De 50 kr. er foreningens ansvarlige kapital, som svarer til aktiekapitalen i et aktieselskab.

Som andelshavere er medlemmerne imidlertid medindehavere af en meget større kapital, idet den samlede formue udgør betydelig mere end 3 mill. kr., investeret i varelagre, inventar, maskiner og ejendomme, og selv om en del deraf financieres ved lån, så ejer medlemmerne i E O B idag en meget betydelig formue, og hvis den var et aktieselskab, ville kursen på aktierne på 50 kr. noteres i flere hundrede. Men andelsselskaberne adskiller sig jo netop fra aktieselskaberne ved, at andelene er personlige og ikke omsættelige. De kan derfor ikke udnyttes som spekulationsobjekt, og man kommer ikke

Afdelinger for kolonial, isenkram, møbler, manufaktur og sko — et helt lille varehus.

ud for, at pengestærke personer opkøber andelene og dermed skaffer sig større indflydelse. Dette ville iøvrigt også være umuligt af en anden grund, idet hvert medlem kun har een stemme og kun kan stemme personlig.

Ingen uvedkommende kan således direkte eller indirekte gøre deres indflydelse gældende. Kun medlemmerne — altså kunderne, dem, der køber i forretningerne, bestemmer over deres fælles foretagende — EOB.

Hvordan styres EOB?

Det er medlemmerne, der på generalforsamlingen har det afgørende ord i alle spørgsmål, og det er medlemmerne — kunderne, der ud af deres midte vælger de mænd og kvinder, der udgør styrelsen.

EOB afholder to generalforsamlinger om året, nemlig den ordinære helårs generalforsamling i oktober, hvor årets samlede resultat diskuteres, og hvor årsregn-

5.000.000
4.800.000
4.600.000
4.400.000
4.200.000
4.000.000
3.800.000
3.600.000
3.400.000
3.200.000
3.000.000
2.800.000
2.600.000
2.400.000
2.200.000
2.000.000
1.800.000
1.600.000
1.400.000
1.200.000
1.000.000
800.000
600.000
400.000

1900. Omsætning: 9.051 kr.

1900: Den første butik åbnes på hjørnet af Skjoldsgade og Finsensgade den 1. februar.

1905: Butikken flyttes til Skolegade 41.

1900

1910

UDVIKLINGEN SKRIDER FREM

1910. Omsætning: 59.320 kr.

1910: Ejendommen Skolegade 41 og Danmarksgade 54 købes.

1914: Det solidariske ansvar afskaffes.

1917: Stor lagerbygning i Skolegade bygges.

1918: Afd. B. i Valdemarsgade åbnes.

1920. Omsætning: 820.060 kr.

1920: Afd. C. i Havnegade åbnes.

1920: Afd. A udvides.

1921: Afd. E på Jernevej åbnes.

1923: Afd. B flytter til nye og større lokaler.

1926: Manufakturafd. åbnes.

1930. Omsætning: 745.131 kr.

1934: Afd. F. på Vardevej åbnes.

1935: Ejendommen Skolegade 43 købes, stor udvidelse og modernisering af ejendommene Skolegade 41-43 og af butikken. Isenkram afd. åbnes.

1937: Lagerbygning i afd. E på Jernevej bygges.

1938: Byggegrund i Strandbygade købes.

1939: Ejendommen på hjørnet, af Strandbygade og Cort Adelersgade bygges. Afd. C flytter ind i nye lokaler.

1920

1930

1950

Omsætning: 5.225.354 kr.

1940. Omsætning: 1.966.872 kr.

1941: Afd. F på Vardevej udvides. Ejendommen Danmarksgade 58 købes.

1945: Afd. G i Torvegade åbnes.

1946: Ejendommen på hjørnet af Kongensgade og Englandsgade købes. Det vedtages samtidig at bygge et varehus, når tiderne gør det muligt. Byggegrund i Teglværksgade købes. Slagterforretningen i Strandbygade åbnes.

1940

1947: Andelsvaskeriet oprettes.

1948: Sammenslutning med ACV, der driver rugbrødsfabrik, fintbrødsbageri samt vognmands- og brændselsforretning.

1949: Selvbetjeningsbutikken åbnes. Slagterbutikken i Torvegade åbnes.

EOBs selvbetjenings butik — et bevis på initiativ og fremdrift.

Kolonial er grundstammen . . .

Gennem de forløbne 50 år har EOB udviklet sig fra den mest beskedne begyndelse, man kan tænke sig, til at være sin bys største detailforretning og Danmarks største brugsforening udenfor København. Omsætningen kommer i jubilæumsåret op på ca. 5½ mill. kr.

Medens det i de første år var med de største betænkeligheder, man i bestyrelsen gik ind for den luksus at anskaffe en trækvogn, så ejer EOB nu virksomheder, varelagre og maskiner til en værdi af ca. 3 mill. kroner. Alt dette er bygget op på jævne forbrugeres samvirke.

Grundstammen i EOB har altid været og er stadig kolonialafdelingerne. Ikke blot var den første afdeling, der blev åbnet, en kolonialafdeling, men kolonial udgør stadig hovedparten af omsætningen. Der skulle iøvrigt gå 25 år, inden man vovede springet at oprette afdelinger i andre brancher.

Det har været EOBs styrke, og af stor betydning for udviklingen, at foreningen altid har haft et velindrettet og godt butiksnet. Ja, man kan vel med stolthed sige, at EOBs butikker er blandt de smukkeste og mest hensigtsmæssige i byen.

EOB har 7 kolonialbutikker, men dækker endnu ikke hele byen. Esbjerg er jo en by i stærk udvikling, og i det sidste tiår er der bygget meget få butikker. Bestyrelsen arbejder imidlertid med planer om forskellige nye afdelinger.

Det sidste skud på stammen er selvbetjeningsbutikken i Strandbygade, — den første i Danmark. EOB har på dette

FDB varer i smukke, tiltalende pakninger.

område taget initiativet til en helt ny og revolutionerende butiksform, som betyder store fordele for husmødrene.

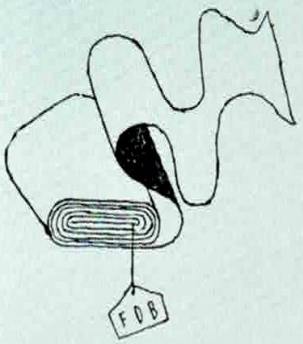
EOB har altid holdt den linie at have relativt store afdelinger, da det erfaringsmæssigt giver de laveste driftsomkostninger. De fleste EOB afdelinger er da også lige så store som 3—4 almindelige købmandsforretninger.

Den overvejende del af omsætningen fra kolonialafdelingerne er FDB-varer. FDB betyder Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger og er en sammenslutning af landets 2000 brugsforeninger, en brugsforeningernes brugsforening kan man sige. FDB er Danmarks største grossistvirksomhed og driver en række store moderne fabrikker, hvoraf vi her i Esbjerg særlig kender tobaksfabrikken.

I kraft af sin størrelse kan EOB købe varer hjem som grossist direkte fra FDB og andre fabrikker og direkte fra importhavn for derved at få de billigst mulige priser frem. Til disse varer er der indrettet et centrallager i gården, Skolegade 41.

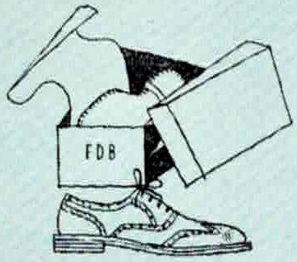
Nu kan man da igen få stof til en kjole — og uden mærker.

I 1926 kom manufaktur

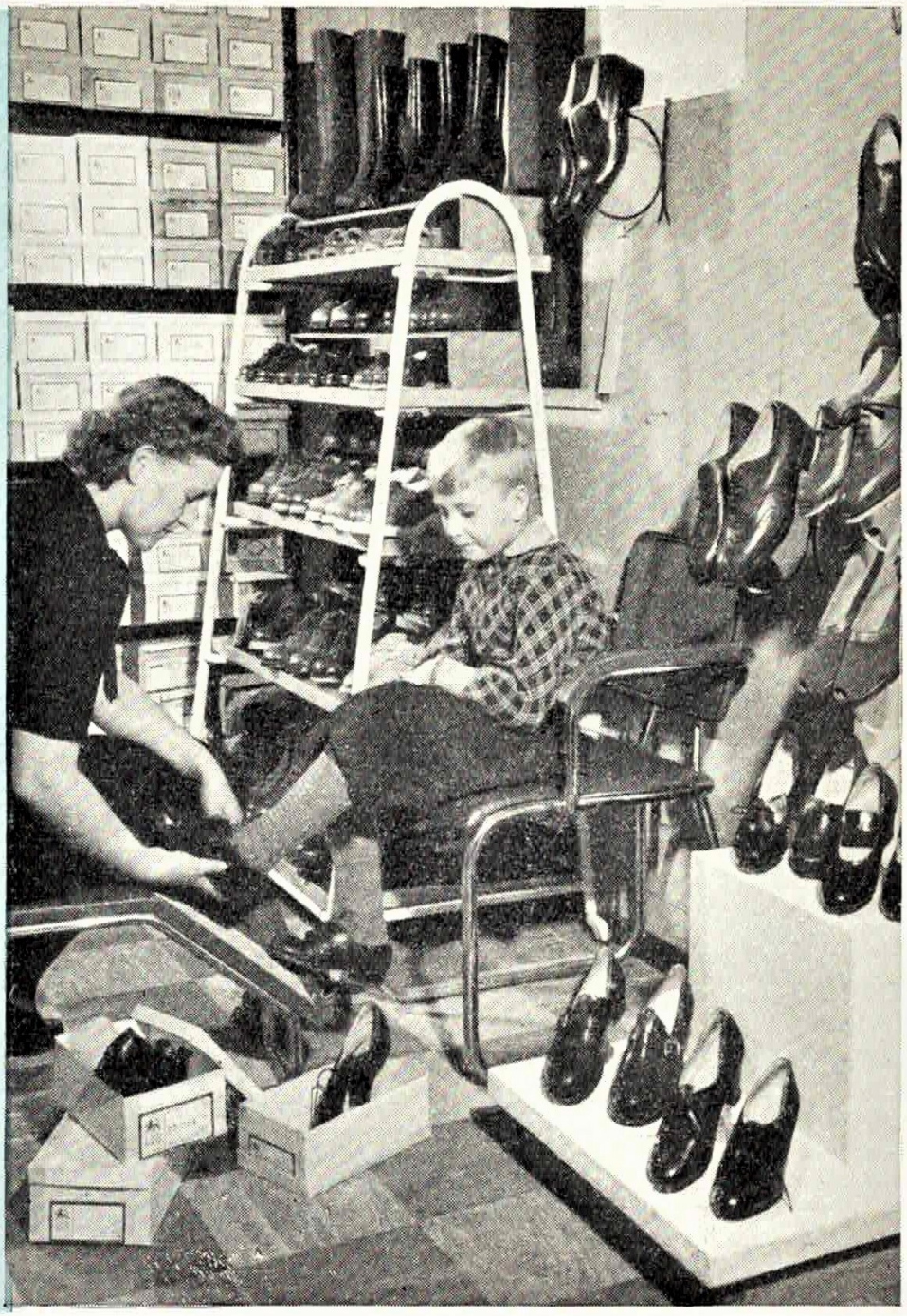
Der skulle gå 26 år, før E O B vovede at tage skridtet til at åbne en special afdeling. Det blev manufaktur afd. i Skolegade, som blev åbnet under beskedne forhold. Således fik afdelingen ikke en særlig bestyrer, men daværende forretningsfører Nørgaard passede den sammen med sit øvrige arbejde.

Afdelingen viste sig i høj grad levedygtig, og efter den store udvidelse i 1935 fik afd. M større og mere tidssvarende lokaler og en selvstændig bestyrer.

Det er et stort, alsidigt vareudvalg, afdelingen har at byde på. Der er først og

Mor siger,
det skal være FDB sko
— for de holder.

fremmest metervarer, trikotage, garner o. m. a., som nu atter efter adskillige års varemangel fylder godt op, men desuden udgør skotøj også en meget væsentlig del af omsætningen, og denne gren af afdelingen er iøvrigt i god udvikling, særlig takket være den høje standard, som F D Bs skotøj har.

Foruden disse to hovedgrupper fører afdelingen også legetøj, tapet og bøger. Disse varegrupper blev taget op under krigen, men det har vist sig, at man stadig har glæde af at føre dem.

Derimod tillader pladsforholdene ikke, at afd. M fører konfektion, selv om der har været ønsker fremme om det.

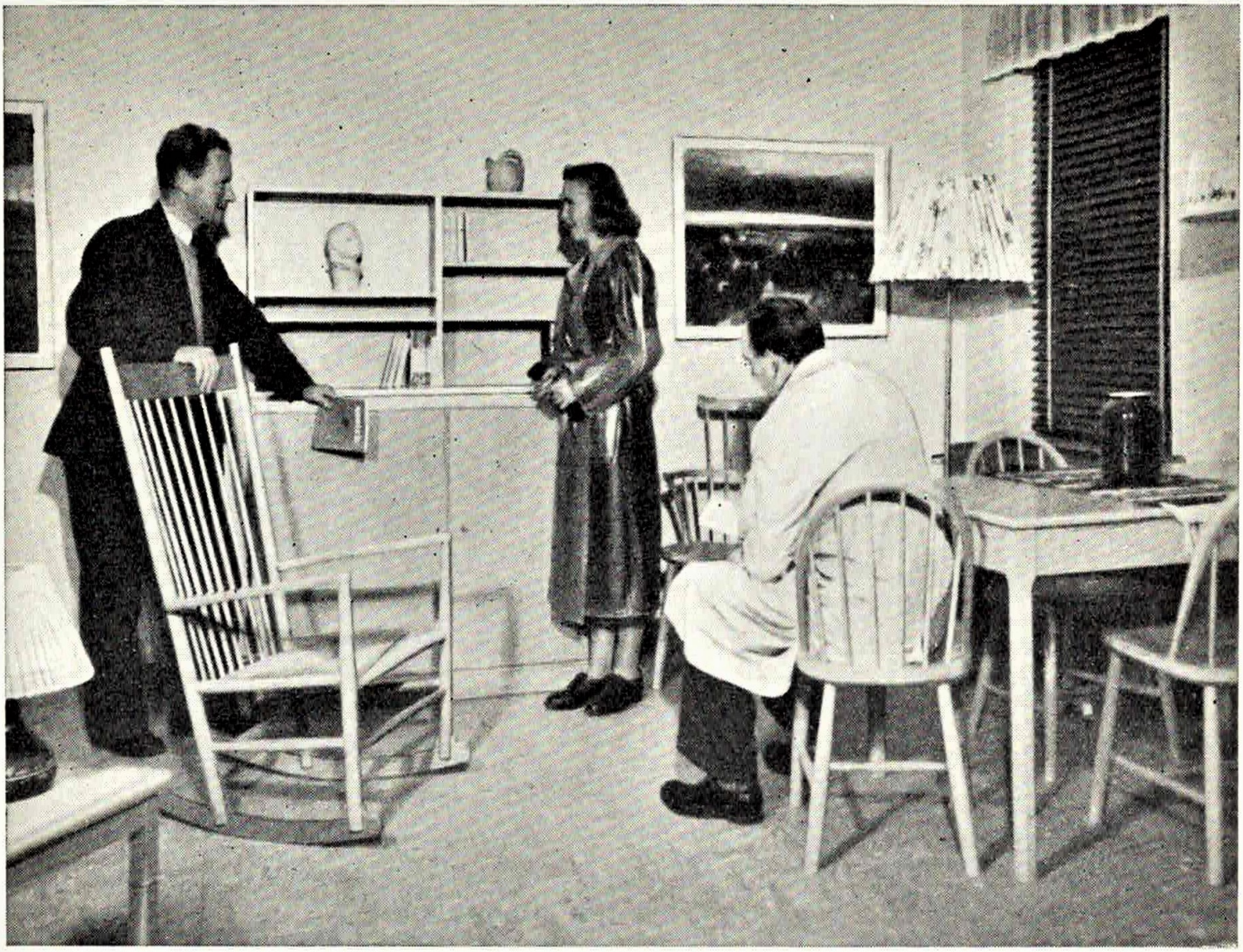

Radio er en af isenkram-afdelingens vigtige varer.

- og i 1935 kom isenkram

Der skulle gå et lille tiår, før en ny specialafdeling dukkede op. Det var isenkram afd. i 1935. Advarende røster fortalte bestyrelsen, at nu var man ude på vulkaner, for det var jo noget helt nyt og uprøvet. Men med det initiativ og vovemod, der altid har karakteriseret Esbjerg og esbjergenserne, gik EOBs medlemmer ind for tanken på generalforsamlingen, — og hentede sig en vaskeægte sukces hjem.

Fra et beskedent ønske om en afdeling med en årsomsætning på op mod et hundrede tusinde kroner står EOB idag med en isenkramomsætning på en halv

Smukke, solide FDB møbler i EOBs møbel afd. Skolegade 41, 1. sal.

million kroner — og det trods meget trange lokaleforhold.

Længe har man også spekuleret på at udvide afdelingen, og der har været lavet adskillige tegninger og udkast, men det viste sig, at afdelingen ikke uden store omkostninger kunne få tilfredsstillende pladsforhold, idet ejendommen jo er gammel, — det er Esbjergs første skole, og der er ikke engang kælder under den.

Da der så i 1945 kom et tilbud på en byggegrund i Kongensgade, fik bestyrelsen på en ekstraordinær generalforsamling ubetinget tilslutning til købet og til at oprette et varehus på pladsen, når der var mulighed for at bygge. Til den tid er det tanken at samle manufaktur, sko, isenkram, møbler og alle andre udvalgsvarer under eet tag.

Isenkramafdelingen spænder over et vidt vareområde, og en af forgreningerne hedder møbler, som i de senere år har haft FDBs og brugsforeningernes særlige kærlighed. FDB er gået ind for at

De kan tro, at EOBs hjemmelavede pålæg er lækkert.

fremstille helt nye møbeltyper og har i dette arbejde høstet de højeste anerkendelser. EOB har gjort et stort arbejde for at fremme salget af FDBs møbler og har i nogle år haft en interimistisk møbelafdeling i Torvegade, i den butik, der var beregnet til slagterforretning.

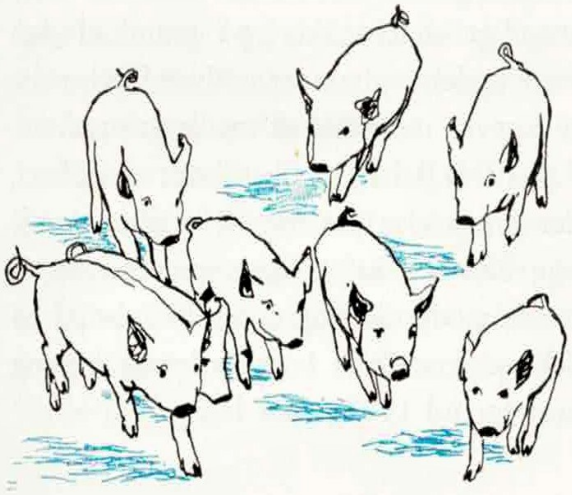
Denne butik er nu overgået til sit egentlige formål, og møbelafdelingen er derfor flyttet til de lokaler i Skolegade 41, 1. sal, der tidligere rummede foreningens hovedkontor.

Den første slagterbutik

Da der i 1946 blev en slagterbutik ledig i EOBs ejendom, Strandbygade 48, besluttede EOB, at man selv ville overtage og drive den, selv om der kun var en tildeling på en oksefjerding om ugen og ingen flæsk. Man sled de bevilligende myndigheders trapper og anvendte et hav af skrivelser for at få mere at handle med, men mødte en mur af vanskeligheder.

Der er flæsk nok i EOBs slagterbutiker.

Senere kom ordningen med kundeindskrivningen, og fra den dag steg omsætningen jævnt, således at afdelingen nu hævder sig pænt.

Kort før årsskiftet 1949 ophævedes rationeringen af kød og flæsk, og det blev muligt at åbne den nye, store slagterforretning i Torvegade.

Denne afdeling kan stå som et mønster for, hvordan en hygiejnisk fødevareforretning skal se ud, og da den er forsynet med alle maskiner til et moderne pølsemageri, fremstiller den de fleste pålægsvarer selv.

Andelsvaskeriets store damprulle behandler tøjet skånsomt.

Andelsvaskeriet, - en hjælp til husmødrene

Som der har været talt andelsvaskeri i Danmark i den sidste halve snes år. Husmødrene har længe knurret over, at de stadig skal slås med det grove og tunge arbejde, som storvasken er, og der var stærke ønsker om et andelsvaskeri.

Fra EOBs side konstaterede man, at det ville volde vore medlemmer store vanskeligheder at komme med i et selvstændigt andelsvaskeri på grund af den store andelskapital, der nødvendigvis måtte kræves indbetalt af medlemmerne.

Da EOB i 1947 fik tilbudt et vaskeri, der i størrelse passede til medlemskredsen, blev det købt. Efter en gennemgribende modernisering og anskaffelse af en del nyt maskineri kom vaskeriet i gang kort før jul 1947.

På hovedkontoret, Danmarksgade 51, samles alle trådene for EOBs mange virksomheder.

Det var en ny mark, der skulle brydes op, og begyndervanskeligheder undgik man da heller ikke. Men vaskeriet er nu inde i en sund og rolig udvikling og er en værdifuld hjælp for de mange husmødre, der er medlemmer.

Andelsvaskeriet er et klart bevis på, hvor værdifuldt det er for forbrugerne at have en stærk og velkonsolideret brugsforening bag sig, som kan løse sådanne store opgaver, uden at medlemmerne skal skyde ny kapital ind.

EOBs datterselskaber

har ikke mindre end 3 store datterselskaber, nemlig A/S Arbejdernes cooperative Virksomheder, A C V, der ejer A/S Fællesbageriet med rugbrødsfabrikken i Danmarksgade og det moderne fintbrødsbageri i Torvegade og A/S Arbejdernes Vognmands- og Brændselsforretning.

Disse selskaber kom ind under E O B ved sammenslutningen i 1948.

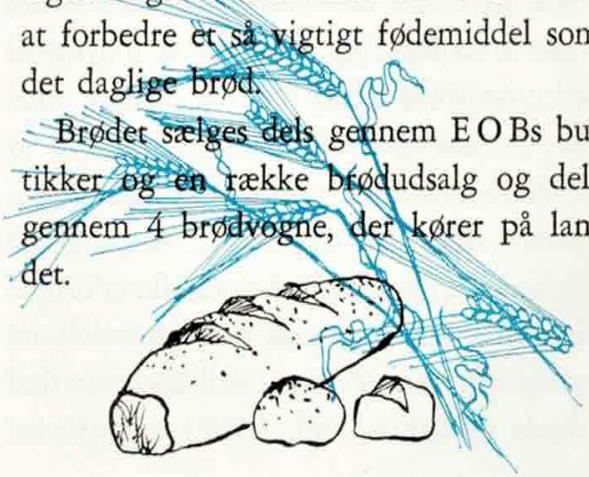

I store, lyse lokaler arbejder fællesbageriets bagersvende på det lækre wienerbrød.

Det daglige brød, - Rutana

I rugbrødsbageriet fremstilles det »store« brød, rugbrød, franskbrød og sigtebrød. Rutana rugbrød er tilsat kalk, fosfor og jernsalte efter en metode, der er udarbejdet af professor Holger Mølgaard og Fællesbageriets Centrallaboratorium. Det er derfor særlig sundt for den opvoksende slægt. Det er naturligt og rimeligt, at et kooperativt foretagende går forrest med en indsats for at forbedre et så vigtigt fødemiddel som det daglige brød.

Brødet sælges dels gennem E O Bs butikker og en række brødudsalg og dels gennem 4 brødvogne, der kører på landet.

Dejligt wienerbrød og lækre kager

I Fællesbageriets store moderne konditori og fintbrødsbageri i Torvegade fremstilles alle finere brødsorter, og butikken, der ligger på et hovedstrøg, er en af Esbjergs smukkeste.

Vognmands- og brændselsforretning

Brændsel er også en meget vigtig vare i det daglige forbrug, og det er meget betydelige kvanta brændsel, såvel udenlandsk som dansk, der mellem år og dag køres ud fra brændselspladsen, Danmarksgade 51, enten efter bestilling i EOBs kolonialafdelinger eller direkte på kontoret.

I tilknytning til brændselsforretningen drives en vognmandsforretning, der råder over 5 store lastvogne, heraf en med påhængsvogn, samt 4 spand heste.

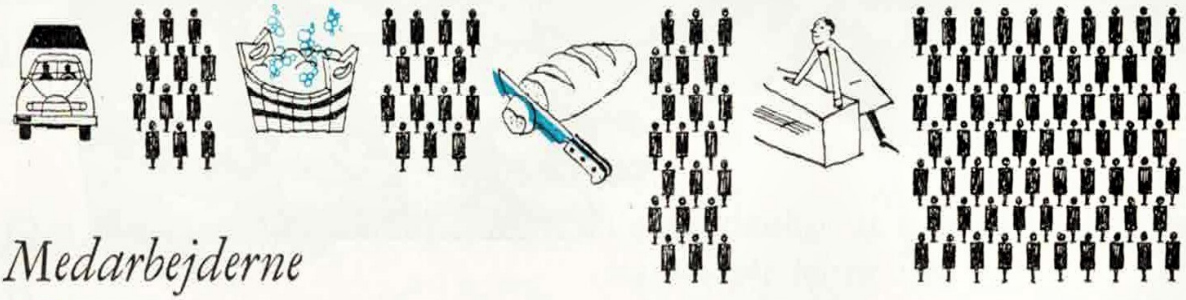

Ejendommene

EOB anser det ikke for sin opgave at fremskaffe boliger, — dertil har vi jo flere gode boligforeninger, men alligevel har foreningen idag en halv snes ejendomme med ialt 85 lejligheder.

De største er ejendommen på hjørnet af Strandbygade og Cort Adelersgade samt Kongensgade-Englandsgade og Storegade-Grundtvigs Allé.

EOBs smukke, moderne ejendom i Strandbygade.

Medarbejderne

Det er vist kun de færreste, der tænker på, at EOB beskæftiger et personale på 114 personer. Heraf er 67 beskæftiget i afdelingerne og på kontoret. 14 i vaskeriet, 21 i bagerierne og 12 i brændsels- og vognmandsforretningen.

EOB har altid følt det som en særlig forpligtelse at være en god arbejdsgiver, som, hvad løn og arbejdsforhold angår, må ligge mindst på linie med, hvad der ydes indenfor privat virksomhed af lignende art, uden at det derfor går ud over konkurrencedygtigheden.

Denne stab af dygtige medarbejdere, — ingen nævnt og ingen glemt, — har hver på sin plads ydet et værdifuldt bidrag til bygning af den store virksomhed, der hedder EOB.

HVAD EJER MEDLEMMERNE?

Ejendomme	1.054.761
Varebeholdninger	560.933
Inventar og maskiner...	453.968
Andele i hovedforeninger m. m.	204.591
Udestående fordringer....	409.953
Ialt...	2.684.206

AFDELINGERNES OMSÆTNING I 1949:

Kolonial:

A Skolegade 41	528.818
B Valdemarsgade 3 ...	365.996
C Strandbygade 50	469.181
D Storegade 148, Jerne	383.738
E Storegade 79	283.646
F Gl. Vardevej 51	482.172
G Torvegade 51	264.980
I Isenkram, møbler ...	472.832
M Manufaktur, skotøj ..	369.433
L Slagter	123.320
V Vaskeri	131.990
Fællesbageriet	862.777
Vognmandsforretningen	260.368
Brændselsforretningen ..	237.000
Ialt	5.236.251

TALLENES TALE OM SIDSTE ÅRS SALG

Tekst:
Arne Jørgensen og
Henry Pedersen

Fotos:
Glass og Bjerknæs

Tegninger:
Moltke

Klicheer:
A/S Esbjerg Klichefabrik

Fremtidens husmødre handler også i EOB

FDB REKLAME . K. ROSENDAHLS BOGTRYKKERI AKTS., ESBJERG